

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ЕКОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ
по організації самостійної роботи студентів та виконання контрольної
роботи для студентів заочної форми навчання
з дисципліни
“ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОЛОГІЧНОЇ БЕЗПЕКИ”

Одеса - 2016

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ЕКОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ
по організації самостійної роботи студентів та виконання контрольної
роботи для студентів заочної форми навчання
з дисципліни
“ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОЛОГІЧНОЇ БЕЗПЕКИ”

Спеціальність 101 «Екологія», спеціалізація «Екологічна безпека»
Рівень вищої освіти - магістр

Узгоджено

на факультеті магістерської та
аспірантської підготовки

Одеса – 2016

Методичні вказівки по організації самостійної роботи та виконання контрольної роботи для студентів заочної форми навчання з дисципліни “Забезпечення екологічної безпеки”. Спеціальність 101«Екологія», спеціалізація «Екологічна безпека». Рівень вищої освіти – магістр.

Укладачі: доц. Нагаєва С.П., доц. Романчук М.Є – Одеса: ОДЕКУ, 2016.
– 23с.

ЗМІСТ

1 ЗАГАЛЬНА ЧАСТИНА.....	5
2 ОРГАНІЗАЦІЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ ПО ВІВЧЕННЮ ТЕОРЕТИЧНОГО МАТЕРІАЛУ.....	11
3 ПЕРЕЛІК ЗАВДАНЬ НА КОНТРОЛЬНУ РОБОТУ.....	17
4 ОРГАНІЗАЦІЯ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ.....	20

\

1 ЗАГАЛЬНА ЧАСТИНА

Вивчення курсу “ Забезпечення екологічної безпеки ” – необхідна ланка у процесі підготовки магістрів за спеціальністю 101«Екологія», спеціалізація «Екологічна безпека». Ця навчальна дисципліна належить до професійно-орієнтованого циклу.

Предметом вивчення курсу є нормативно-правова база екологічної політики, надзвичайні ситуації (аварійні ситуації та аварії) на об’єктах екологічної небезпеки, заходи їх запобігання та реагування у разі їх виникнення, що має велике практичне значення для забезпечення умов життєдіяльності людей та збереження навколишнього природного середовища.

Метою вивчення курсу є: отримання знань з основних екологічних законів стосовно екологічної політики та безпеки в Україні, вивчення теоретичних і практичних аспектів організації природоохоронної діяльності, суспільно-виробничої діяльності, спрямованої на задоволення потреб суспільства у якісному стану довкілля, на підвищення ефективності експлуатації природних ресурсів і умов на основі ефективної екологічної політики. Також формування знань про класифікацію об’єктів екологічної небезпеки, ідентифікацію потенційно небезпечних об’єктів та об’єктів підвищеної небезпеки, державний нагляд та контроль у сфері екологічної безпеки, локалізацію та ліквідацію аварійних ситуацій та аварій, економічний механізм регулювання та запобігання надзвичайних ситуацій, законодавчо-нормативну базу екологічної безпеки.

Завдання навчальної дисципліни: засвоєння принципів трактування терміну “екологічна політика”, особливостей проведення екологічної політики на Україні і в розвинених та інших країнах; нормативно-правових та методичних положень з питань екологічної безпеки; основи моніторингу та прогнозування надзвичайних ситуацій та знати напрями зниження ризику їх виникнення та оцінку можливих наслідків аварійних ситуацій та аварій.

Вивчення дисципліни «Забезпечення екологічної безпеки» базується на знаннях, отриманих з таких навчальних дисциплін, як «Моніторинг довкілля», «Техноекологія», «Нормування антропогенного навантаження на навколишнє середовище», «Екологічна експертиза», «Екологічна безпека», «Оптимізація природокористування», та ін., а отримані знання будуть використовуватись у подальшому при вивченні інших обов’язкових і вибірковок дисциплін при підготовці магістрів зі спеціальності 101«Екологія», спеціалізація «Екологічна безпека», а також в процесі підготовки кваліфікаційної роботи.

Головною формою організації вивчення дисципліни «Забезпечення

екологічної безпеки» є лекції, практичні заняття та самостійна робота над програмою курсу. Основною формою контролю засвоєння знань є усне опитування, виконання індивідуальних завдань.

Після вивчення дисципліни «Забезпечення екологічної безпеки» студенти повинні знати: принципи та інструменти екологічної політики, основні Закони та Постанови України з питань екологічної безпеки; положення про єдину державну систему запобігання і реагування на надзвичайні ситуації техногенного та природного походження, методи захисту у сфері діяльності людей у випадку надзвичайних ситуацій.

Після освоєння цієї дисципліни студенти повинні вміти: застосовувати нормативно-правову базу екологічної безпеки при виконанні еколого-економічних досліджень, виконувати ідентифікацію об'єктів екологічної небезпеки, аналізувати джерела небезпеки, визначати види небезпек, встановлювати максимально можливі рівні надзвичайних ситуацій, розробляти заходи щодо зниження можливих наслідків аварійних ситуацій та аварій на об'єктах екологічної небезпеки .

Вивчення дисципліни «Забезпечення екологічної безпеки» складається з двох частин, які в свою чергу поділяються на декілька основних, відносно самостійних, але тісно пов'язаних між собою модулів. Перша частина присвячена наступним питанням:

- сутність державної екологічної політики ;
- нормативна база екологічної безпеки;
- аналіз функціонування систем екологічної безпеки;
- облік та звітність в екологічній безпеці.

Друга частина присвячена наступним питанням:

- ідентифікації потенційно небезпечних об'єктів та об'єктів підвищеної небезпеки;
- державному нагляду та контролю у сфері екологічної безпеки;
- методам впровадження локалізації та ліквідації аварійних ситуацій та аварій;
- державним санкціям в сфері екологічної безпеки.

Дисципліна «Забезпечення екологічної безпеки» викладається для студентів заочної форми навчання згідно навчального плану. Закінчується іспитом.

Список рекомендованої літератури

Основна література

1. Романчук М.Є., Нагаєва С.П. Забезпечення екологічної безпеки.- Конспект лекцій.-235с.
2. ЗАКОН УКРАЇНИ «Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2020 року.»
3. Закон України «Про об'єкти підвищеної небезпеки» // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 15. – Ст.73
4. Закон України «Про зону надзвичайної екологічної ситуації» // Відомості Верховної Ради України. – 2000. – № 42. – Ст. 348.
5. Постанова Верховної Ради України «Про Основні напрями державної політики України у галузі охорони довкілля, використання природних ресурсів та забезпечення екологічної безпеки» // Відомості Верховної Ради України. – 1998. – № 38–39. – Ст. 248.
6. "Про затвердження Методики ідентифікації потенційно небезпечних об'єктів", зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 20 березня 2006 р. за № 286/12160.
7. www.library-odeky.16mb.com

Додаткова література

1. Штангрет В.П. Основи екологічної безпеки територій і акваторій
2. Галушкіна Т.П., Крутякова В.И. Экологическая политика и механизмы ее реализации на региональном уровне. Одесса. Институт проблем рынка и экономико-экологических исследований НАН Украины, 1999.
3. Державні екологічні програми.
4. Реймерс Н.Ф. Природопользование. Словарь-справочник. - М.; Мысль, 1990. - 637 с.
5. Положення про моніторинг потенційно-небезпечних об'єктів, затвердженого наказом МНС України від 06.11.2003 N 425.
6. Положення про Державний реєстр потенційно небезпечних об'єктів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 29.08.2002 N 1288 .
7. Міжнародне екологічне законодавство.

Перелік тем лекційного курсу

Перша частина

Змістовний теоретичний модуль 1- Теоретично-методологічні аспекти формування екологічної політики. Формування інституційної системи забезпечення екологічної політики

Тема 1 Державна екологічна політика.

1.1 Визначення терміну екологічна політика. Сутність, принципи та інструменти екологічної політики.

1.2. Особливості реалізації та розробки екологічної політики в розвинених країнах.

1.3. Виконавчі та законодавчі функції органів управління природоохоронною діяльністю.

1.4 Сучасний стан нормативно-законодавчої бази України в галузі природного середовища і використання природних ресурсів.

1.5 Законодавче регулювання доступу громадськості до екологічної інформації та участі у процесах підготовки й прийняття екологічних рішень

1.6 Стратегічні плани дій в екологічній політиці до 2020р..

Тема 2 Нормативна база екологічної безпеки.

2.1 Предмет і задачі курсу. Основні поняття і визначення.

2.2 Основні завдання, функції, права та обов'язки Департаменту екологічної безпеки.

2.3 Поняття та види загроз в національній безпеці України в екологічній сфері.

Змістовний теоретичний модуль 2- Контроль і функціонування систем екологічної безпеки

Тема 3 Аналіз функціонування систем екологічної безпеки

3.1 Поняття системи екологічної безпеки.

3.2 Національні інтереси України в сфері екологічної безпеки.

3.3 Напрями забезпечення екологічної безпеки екологічній сфері.

Тема 4 Облік та звітність в екологічній безпеці.

4.1. Закон України Про об'єкти підвищеної безпеки.

4.2 Порядок декларування безпеки об'єктів підвищеної безпеки.

Друга частина

Змістовний теоретичний модуль 1 - Регламентация діяльності в сфері екологічної безпеки

Тема 1. Ідентифікація джерел екологічної небезпеки.

1.1 Основні поняття потенційно небезпечні об'єкти, об'єкти підвищеної небезпеки.

1.2 Нормативно-правова база діяльності в сфері екологічної безпеки.

1.3 Порядок ідентифікації джерел екологічної небезпеки.

Тема 2. Державний нагляд у сфері екологічної безпеки.

2.1 Положення про єдину державну систему запобігання і реагування на надзвичайні ситуації техногенного та природного характеру.

2.2 Режими функціонування єдиної державної системи.

2.3 Планування роботи із запобігання надзвичайним ситуаціям.

Тема 3. Локалізація та ліквідація аварійних ситуацій і аварій.

3.1 Вимоги до складання оперативної частини ПЛАС для аварій на рівнях "А" і "Б" .

3.2 Локалізація та ліквідація наслідків нафтових аварій.

3.3 Локалізація та ліквідація аварійних викидів на хімічно небезпечних об'єктах.

Змістовний теоретичний модуль 2 – Державні санкції в сфері екологічної безпеки

Тема 4. Діяльність державних органів з питань техногенно-екологічної безпеки та надзвичайних ситуацій.

4.1 Постійна урядова комісія з питань техногенно-екологічної безпеки та надзвичайних ситуацій.

4.2 Регіональна та місцева комісія з питань техногенно-екологічної безпеки і надзвичайних ситуацій.

4.3 Районна комісія з питань техногенно-екологічної безпеки та надзвичайних ситуацій.

4.4 Положення про штаб з ліквідації надзвичайної ситуації техногенного та природного характеру місцевого рівня.

Тема 5. Юридична відповідальність за правопорушення в галузі екологічної безпеки.

5.1 Адміністративна відповідальність.

5.2 Кримінальна відповідальність.

5.3 Цивільно-правова відповідальність.

Тема 6. Механізм забезпечення екологічної безпеки в Україні.

6.1 Заходи забезпечення екологічної безпеки.

6.2 Екологічне страхування.

Перелік тем практичних (семінарських) занять

Перша частина

Тема1 Принципи формування та інструменти екологічної політики. Міжнародне екологічне законодавство. Приклади формування екологічної політики в розвинутих країнах.

Тема2 Закон України Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2020 року.

Тема3 Поняття та основні принципи екологічної безпеки.

Поняття системи екологічної безпеки (головна мета системи екобезпеки. Напрями забезпечення національної безпеки в екологічній сфері).

Тема4 Основні положення Закону України “Про основи національної безпеки України” та Закону України про об’єкти підвищеної небезпеки. Нормативи порогових мас деяких небезпечних речовин.

Тема5 Порядок декларування безпеки об’єктів підвищеної небезпеки. Порядок обліку об’єктів підвищеної небезпеки. Інструкції про зміст і складання паспорту місць видалення відходів тощо.

Друга частина

Тема1. Закон України "Про об'єкти підвищеної небезпеки". Основні поняття про об'єкти екологічної небезпеки.

Тема2. "Про затвердження Методики ідентифікації потенційно небезпечних об'єктів". Проведення ідентифікації об'єкту екологічної небезпеки.

Тема3 Державний нагляд у сфері екологічної безпеки. Єдина державна система запобігання і реагування на надзвичайні ситуації техногенного і природного характеру.

Тема4 Локалізація та ліквідація аварійних ситуацій і аварій. Локалізація та ліквідація аварійних розливів нафтопродуктів.

Тема5 Локалізація та ліквідація аварійних викидів на хімічно небезпечних об'єктах.

Тема6 Діяльність державних органів з питань техногенно-екологічної безпеки та надзвичайних ситуацій.

Тема7 Юридична відповідальність за правопорушення в галузі екологічної безпеки.

.Адміністративні та екологічні санкції в екобезпеці.

Тема8 Механізм забезпечення екологічної безпеки в Україні.

Тема9 Екологічне страхування.

Тема10 Планування роботи із запобігання надзвичайним ситуаціям.

1 ОРГАНІЗАЦІЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ ПО ВИВЧЕННЮ ТЕОРЕТИЧНОГО МАТЕРІАЛУ

Перша частина

При вивченні *теми 1* “Державна екологічна політика” студенти повинні знати матеріал конспекту лекцій [1, розділи 1.1-1.6 с. 10-70]. Особливу увагу слід звернути на головні екологічні закони, які використовуються при формуванні екологічної політики; основні засади планування екологічної політики. Додатковий матеріал при вивченні теми 1 міститься в літературних джерелах [2, с. 8-20, 35-50; 3, с. 10 – 18, 7 с.5-15].

Питання для самоконтролю при вивченні теоретичного матеріалу за темою 1

1. Дати визначення екологічної політики.
2. Сформулювати цілі екологічної політики.
3. Які принципи та інструменти екологічної політики?
4. Які засоби використовуються для реалізації екологічної політики?
5. Які особливості реалізації екологічної політики в розвинених країнах?
6. Охарактеризуйте рівні екологічної політики.
7. Охарактеризуйте основні засади планування екологічної політики.
8. Наведіть приклади застосування принципів та підходів формування екологічної політики у розвинутих країнах.

При вивченні **теми 2** “Нормативна база екологічної безпеки” студенти повинні знати матеріал конспекту лекцій [1, розділи 2.1-2.4 с. 71 - 103]. Слід звернути увагу на основні законодавчі та економічні механізми реалізації екологічної політики, ієрархічну систему нормативно-правових актів України в сфері екобезпеки. Додатковий матеріал при вивченні теми 2 міститься в літературних джерелах [2, с. 25-45; 3, с. 19 – 43].

Питання для самоконтролю при вивченні теоретичного матеріалу за темою 2

1. Дати визначення екологічної безпеки.
2. Що є об'єктом і суб'єктом екологічної безпеки?
3. Які нормативно-правові акти регулювання відносин в сфері національної безпеки України?
4. Яка існує класифікація екологічної безпеки?

При вивченні **теми 3** “Аналіз функціонування систем екологічної безпеки” студенти повинні знати матеріал конспекту лекцій [1, розділи 3.1-3.6 с.104-119]. Слід звернути увагу на наукові підходи щодо формування та функціонування системи національної безпеки України. Додатковий матеріал при вивченні теми 3 міститься в літературних джерелах [2, с.45-77; 3, с. 19 - 43].

Питання для самоконтролю при вивченні теоретичного матеріалу за темою 3

1. У чому полягає система екологічної безпеки?
2. Наукові підходи до вивчення складових національної безпеки?
3. Який загальний алгоритм наукового аналізу в сфері національної безпеки?
4. Охарактеризуйте методи управління у сфері реалізації екологічної політики.
5. Охарактеризувати систему органів влади, які забезпечують реалізацію екологічної політики в Україні.

При вивченні **теми 4** “Облік та звітність в екологічній безпеці” студенти повинні знати матеріал конспекту лекцій [1, розділи 4.1-4.4, с.120-151]. Слід звернути увагу на облік ПНО та на вимоги до складання звітності в екологічній безпеці. Додатковий матеріал при вивченні теми 4 міститься в літературних джерелах [5, с.45-87; 6, с. 19 - 43].

Питання для самоконтролю при вивченні теоретичного матеріалу за темою 4

1. Які основні завдання екологічного бухгалтерського обліку?

2. В чому суть ідентифікації об'єктів підвищеної небезпеки ?
3. В чому суть паспортизації потенційно небезпечних об'єктів?
4. Що таке державний реєстр потенційно небезпечних об'єктів?
5. Надайте перелік документів щодо поводження з відходами, які необхідні бути на підприємстві?
6. Надайте перелік документів з охорони атмосферного повітря, які необхідні бути на підприємстві?
7. Надайте перелік документів з охорони водних ресурсів, які необхідні бути на підприємстві?

Друга частина

При вивченні *теми 1* “ Ідентифікація джерел екологічної небезпеки ” студенти повинні знати матеріал конспекту лекцій [1, розділи 1.1-1.2, с.166-185]. Слід звернути увагу на класифікацію об'єктів екологічної небезпеки, рівні екстремального забруднення навколишнього середовища. Додатковий матеріал при вивченні теми 1 міститься в літературних джерелах [3, с. 10 -24, 5, с.2-8, 6, с. 3-12].

Питання для самоконтролю при вивченні теоретичного матеріалу за темою 1

1. Дати визначення потенційно небезпечного об'єкту.
2. Дати визначення об'єкта підвищеної небезпеки.
3. Що таке ідентифікація?
4. Який порядок проведення ідентифікації потенційно небезпечних об'єктів?
5. Як проводиться ідентифікація об'єктів підвищеної небезпеки?
6. Дати характеристику небезпечних речовин.
7. Як визначається порогова маса небезпечної речовини?
8. Які уповноважені органи проводять ідентифікацію?
9. Коли проводиться позачергова ідентифікація?

При вивченні *теми 2* “ Державний нагляд у сфері екологічної безпеки ” студенти повинні знати матеріал конспекту лекцій [1, розділи 1.3 с.185-190]. Слід звернути увагу на завдання та режими функціонування єдиної державної системи запобігання і реагування на надзвичайні ситуації. Додатковий матеріал при вивченні теми 2 міститься в літературних джерелах [2, с. 10 -14, 6, с. 15 – 33].

Питання для самоконтролю при вивченні теоретичного матеріалу за темою 2

1. Що таке єдина державна система запобігання і реагування на надзвичайні ситуації?
2. Які завдання єдиної державної системи?
3. Які існують режими функціонування єдиної державної системи?
4. Які координуючі органи єдиної державної системи?
5. Як фінансується діяльність єдиної державної системи?

При вивченні **теми 3** “Локалізація та ліквідація аварійних ситуацій і аварій” студенти повинні знати матеріал конспекту лекцій [1, розділи 1.4, с.187-201]. Слід звернути увагу на особливості локалізації та ліквідації аварійних ситуацій та аварій на об’єктах підвищеної небезпеки. Додатковий матеріал при вивченні теми 3 міститься в літературних джерелах [4, с. 5 -12, 5, с. 9 - 23, 6, с. 10 – 18].

Питання для самоконтролю при вивченні теоретичного матеріалу за темою 3

1. Що таке аварійна ситуація та аварія ?
2. Яка мета плану локалізації і ліквідації аварійних ситуацій і аварій?
3. Які існують категорії аварій на об’єктах підвищеної небезпеки?
4. Які існують плани локалізації та ліквідації аварій в залежності від масштабів їх впливу?
5. Як складається аналітична частина ПЛАС?
6. Як складається оперативна частина ПЛАС?
7. Які особливості ліквідації аварійних розливів нафтопродуктів?
8. Як проводиться локалізація та ліквідація аварійних викидів на хімічно небезпечних об’єктах?
9. Як визначається глибина зони зараження СДОР?
10. Який порядок надання дозволу на експлуатацію об’єктів підвищеної безпеки?
11. Які заходи щодо зменшення наслідків аварій?

При вивченні **теми 4** “Діяльність державних органів з питань техногенно-екологічної безпеки та надзвичайних ситуацій” студенти повинні знати матеріал конспекту лекцій [1, розділи 2.1, с.202-211]. Слід звернути увагу на напрями діяльності державних органів з питань техногенно-екологічної безпеки та надзвичайних ситуацій. Додатковий матеріал при вивченні теми 4 міститься в літературних джерелах [5, с. 10 - 22, 6, с. 5 – 33].

Питання для самоконтролю при вивченні теоретичного матеріалу за темою 4

1. Які державні органи контролюють техногенно-екологічну безпеку?
2. Які завдання постійної урядової комісії з питань техногенно-екологічної безпеки та надзвичайних ситуацій?
3. Які завдання регіональної та місцевої комісій з питань техногенно-екологічної безпеки і надзвичайних ситуацій?
4. Які завдання районної комісії з питань техногенно-екологічної безпеки і надзвичайних ситуацій?
5. Які основні завдання штабу з ліквідації НС місцевого рівня?

При вивченні **теми 5** “Юридична відповідальність за правопорушення в галузі екологічної безпеки” студенти повинні знати матеріал конспекту лекцій [1, розділи 2.2, с. 211-216]. Слід звернути увагу на законодавчу базу юридичної відповідальності за порушення вимог екологічної безпеки. Додатковий матеріал при вивченні теми 5 міститься в літературних джерелах [3, с. 8 -23, 7, с. 138 - 205].

Питання для самоконтролю при вивченні теоретичного матеріалу за темою

1. Які існують види юридичної відповідальності за порушення вимог екологічної безпеки?
2. За які правопорушення в сфері екологічної безпеки передбачається адміністративна відповідальність?
3. За які правопорушення в сфері екологічної безпеки передбачається кримінальна відповідальність?
4. За які правопорушення в сфері екологічної безпеки передбачається цивільно-правова відповідальність?

При вивченні **теми 6** “Механізм забезпечення екологічної безпеки в Україні” студенти повинні знати матеріал конспекту лекцій [1, розділи 2.3, 2.4, с. 216-233]. Слід звернути увагу на заходи в механізмі забезпечення екологічної безпеки. Додатковий матеріал при вивченні теми 6 міститься в літературних джерелах [5, с. 12-23, 7, с. 45-65].

Питання для самоконтролю при вивченні теоретичного матеріалу за темою 6

1. У чому полягає механізм забезпечення екологічної безпеки?
2. Які заходи забезпечення екологічної безпеки?
3. Охарактеризувати нормативно-регулятивні заходи.
4. Охарактеризувати розпорядчо-виконавчі заходи забезпечення екологічної безпеки.

5. Охарактеризувати забезпечувальні заходи забезпечення екологічної безпеки.
6. Що включає система моніторингу небезпек?
7. Що таке екологічне страхування, його мета?
8. Які існують види екологічного страхування?

3 ПЕРЕЛІК ЗАВДАНЬ НА КОНТРОЛЬНУ РОБОТУ

Загальні поради до виконання контрольної роботи

За допомогою рекомендованої вище навчальної та методичної літератури необхідно вивчити зміст теоретичної частини. Самоперевірка засвоєння знань здійснюється за допомогою питань для самоконтролю, які наводяться наприкінці кожної теми.

Якщо виникли питання при виконанні роботи студент може отримати консультацію у викладача, який відповідає за дисципліну «Забезпечення екологічної безпеки» по кафедрі екологія та охорона довкілля або через електронну пошту кафедри.

Після засвоєння теоретичного матеріалу необхідно виконати контрольну роботу, яка включає чотири запитання по одному з кожного теоретичного модулю.

Надіслати до університету виконану та оформлену за встановленими деканатом заочного факультету вимогам контрольну роботу на перевірку та рецензію до початку екзаменаційної сесії..

Нижче наведені 10 варіантів контрольних робіт. Студенти вибирають свій варіант згідно останньої цифри номера залікової книжки.

Варіанти контрольних робіт

ВАРІАНТ 1

1. Базельська конвенція про контроль за транскордонним перевезенням небезпечних відходів та їх видаленням. Жовтий перелік відходів.
2. Опишіть неурядові екологічні організації, які працюють в Україні.
3. Ліквідація аварійних розливів нафтопродуктів на водних об'єктах.
4. В чому суть біологічної небезпеки України?

ВАРІАНТ 2

1. Міжнародне екологічне законодавство.
2. Ліквідація аварійних розливів нафтопродуктів з поверхні ґрунту.
3. Механізм забезпечення екологічної безпеки в Україні.
4. Що являється головними причинами виникнення надзвичайних ситуацій природного характеру? Наведить приклади.

ВАРІАНТ 3

1. Які статті висвітлюються в Законі України Про об'єкти підвищеної небезпеки та в чому його суть?
2. Які заходи запобігання аварійних ситуацій та аварій на об'єктах екологічної безпеки?
3. Охарактеризуйте основні види нетрадиційних загроз.
4. Які існують види юридичної відповідальності за порушення вимог екологічної безпеки?

ВАРІАНТ 4

1. Стисло охарактеризуйте причини екологічних проблем України (згідно Закону Про основні засади (стратегію) державної екополітики України на період до 2020 року).
2. Які існують види юридичної відповідальності за порушення вимог екологічної безпеки?
3. Облік та звітність в екологічній безпеці.
4. Види діяльності та об'єкти, що становлять підвищену екологічну небезпеку.

ВАРІАНТ 5

1. Які основні екологічні права та обов'язки громадян України?
2. Охарактеризуйте типи надзвичайних ситуацій з хімічною обстановкою.
3. Дайте визначення поняття «Екологічна війна» та охарактеризуйте основні засоби ведення екологічних війн.
4. Нормативно-правова база в галузі забезпечення екологічної безпеки в Україні.

ВАРІАНТ 6

1. Охарактеризуйте основні положення Венської конвенції 1985 р. по захисту озонового шару
2. В чому суть екологічного страхування, його мета та основні види?
3. Для яких об'єктів розробляється Декларація безпеки і що вона включає?
4. За які правопорушення в сфері екологічної безпеки передбачається цивільно-правова відповідальність?

ВАРІАНТ 7

1. Основні положення Женевської конвенції 1979 р..
2. Які виникають аварійні ситуації та аварії на об'єктах екологічної небезпеки?
3. В чому полягає суть концепції "золотого мільярду" та в чому його загроза?
4. За які правопорушення в сфері екологічної безпеки передбачається кримінальна відповідальність?

ВАРІАНТ 8

1. Основні Міжнародні конвенції, які регулюють забруднення морського середовища.
2. Коли і за що настає юридична відповідальність в області екологічної безпеки?
3. Що таке ідентифікація? Як проводиться ідентифікація об'єктів підвищеної небезпеки?
4. Дайте класифікацію економічних інструментів екологічної політики.

ВАРІАНТ 9

1. Охарактеризуйте основні Конвенції та Директиви, які направлені на збереження природи та природних ресурсів (диких тварин, диких птахів т.ін.).
2. За які правопорушення в сфері екологічної безпеки передбачається адміністративна відповідальність?

3. Дати визначення екологічної політики; охарактеризувати цілі, методи, принципи формування екологічної політики.
4. Що таке порогова маса небезпечної речовини і як вона визначається?

ВАРІАНТ 10

1. В чому полягає Паспортизація потенційно небезпечного об'єкта?
2. Основні етапи локалізації та знераження джерел хімічної небезпеки.
3. Аварійні ситуації та аварії на об'єктах екологічної небезпеки.
4. Опишіть, які існують Конвенції, Протоколи та Угоди про біологічне різноманіття та його збереження

5 ОРГАНІЗАЦІЯ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ

Організація поточного, семестрового та підсумкового контролю знань студентів виконується відповідно до «Положення про організацію поточного та підсумкового контролю знань студентів заочної форми навчання ОДЕКУ».

Контроль виконання самостійної та індивідуальної роботи студентів поділяється на поточний та підсумковий.

Головною формою організації вивчення дисципліни «Забезпечення екологічної безпеки» є лекції, практичні заняття та самостійна робота над програмою курсу. Основною формою контролю засвоєння знань є написання міжсесійної контрольної роботи з лекційного курсу, усне опитування, іспит.

Методика модульного контролю по дисципліні «Забезпечення екологічної безпеки» розроблена у відповідності з чинним «Положенням про проведення підсумкового контролю знань студентів. Основною формою контролю засвоєння знань є контрольні роботи, які дозволяють визначать рейтинг студенту. Кваліфікаційні вимоги до студентів, які вивчають курс – володіти знаннями, уміннями і навичками з основних модулів. Згідно програми модульного контролю поточних та підсумкових знань студентів з дисципліни «Забезпечення екологічної безпеки» до модулів відносяться: у теоретичному курсі – окремі розділи; у практичних заняттях – теми занять. Інтегральна оцінка засвоєння студентом знань та вмінь по навчальній дисципліні складається з оцінок, одержаних по різних модулях.

Увесь програмний курс лекцій і практичних занять розбито на окремі логічно пов'язані модулі: теоретичний курс на 4 модулі. Модулі з

теоретичної частини включають декілька тем, які пов'язані між собою. Модулі з практичної частини сформовані як 2 модулі, які включають усне опитування та підготовку доповідей.

До заходів поточного модульного контролю виконання самостійної роботи студентів з **теоретичної частини** дисципліни «Забезпечення екологічної безпеки» належить:

- міжсесійна контрольна робота **-20 балів**;
- семестрова модульна контрольна робота (КР) оцінюється у **15 балів** кожна.

Максимальна сума балів з **теоретичної частини** становить **80 балів**.

До заходів поточного модульного контролю виконання самостійної роботи студентів з **практичної частини** дисципліни «Забезпечення екологічної безпеки» належить:

- усне опитування (УО) під час практичного заняття оцінюється у **20 балів**.

Максимальна сума балів з **практичної частини** становить **20 балів**.

Загальна сума балів, яку отримують студенти за всіма змістовними модулями дисципліни «Забезпечення екологічної безпеки», становить **100 балів** (теоретична частина **-80 балів**, практична частина – **20 балів**), вона формує інтегральну оцінку поточного контролю студентів з цієї навчальної дисципліни.

Міжсесійна контрольна робота оцінюється за наступною шкалою:

- 90-100% - бездоганна вичерпна відповідь на всі питання, оформлення роботи згідно ДСТУ;
- 82–89,9% - надані відповіді на всі питання з правильними, але не повними
- 74–81,9% - надані відповіді на дві треті питань, оформлення роботи не відповідає ДСТУ;
- 64–73,99% - надані відповіді на одну третю питань оформлення роботи згідно ДСТУ;
- 60–63,9% - надані відповіді на одну третю питань, оформлення роботи не відповідає ДСТУ;
- менше 60% - надана відповідь на одне питання.

Питання про допуск до семестрового іспиту за підсумками модульного накопичувального контролю регламентуються п. 2.4 «Положення про проведення підсумкового контролю знань студентів», а саме, студент вважається допущеним до підсумкового семестрового контролю з конкретної навчальної дисципліни, якщо він виконав всі види робіт, передбачені робочою навчальною програмою дисципліни і набрав за модульною системою суму балів не менше 50% від максимально можливої за практичну частину дисципліни для іспиту.

Студент, який не має на початок заліково-екзаменаційної сесії

заборгованості з дисципліни «Забезпечення екологічної безпеки», складає письмовий іспит (екзамен) за затвердженим розкладом та процедурою. Іспит проводиться тільки у письмовій формі за білетами, які розробляються викладачами дисципліни та затверджуються у встановленому порядку.

Тривалість письмового іспиту складає 2 академічні години. На іспиту студенти отримують білети у вигляді тестів закритого типу по 20 запитань у кожному (див. фонд тестових завдань до іспиту). Максимально можлива сума балів складає 100 балів по 5 на кожен правильну відповідь.

Загальна кількісна оцінка (загальний бал успішності) з дисципліни є усередненою між кількісною оцінкою поточних контролюючих заходів (%) і кількісною оцінкою семестрового іспиту (%) та визначається за шкалою ECTS:

Шкала переходу від оцінок за національною системою до системи ЄКТАС

За шкалою ECTS	За національною системою		Бал успішності
	для іспиту	для заліку	
A	5 (відмінно)	зараховано	90–100
B	4 (добре)	зараховано	82–89,9
C	4 (добре)	зараховано	74–81,9
D	3 (задовільно)	зараховано	64–73,9
E	3 (задовільно)	зараховано	60–63,9
FX	2 (незадовільно)	не зараховано	35–59,9
F	2 (незадовільно)	не зараховано	1–34,9

Якщо ж кількісна оцінка, одержана студентом на іспиті, менше 50% від максимально можливої, то загальний бал успішності дорівнює балу успішності на іспиті.

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ
по організації самостійної роботи студентів та виконання контрольної
роботи для студентів заочної форми навчання
з дисципліни
“Забезпечення екологічної безпеки”

Спеціальність 8.04010603 «Екологічна безпека»
Рівень підготовки - магістр

Укладачі: : доц. Нагаєва С.П., доц. Романчук М.Є.

Підписано до друку
Ум. друк. арк.

Формат
Тираж

Папір офсетний
Зам. №

Видавництво та друкарня „ТЕС” (Свідоцтво ДК № 771)
Одеса Канатна 81/2
Тел. 42-90-98

Одеський державний екологічний університет
65016 м. Одеса віл. Львівська, 15

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ЕКОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ
по організації самостійної роботи студентів та виконання контрольної
роботи для студентів заочної форми навчання
з дисципліни “Забезпечення екологічної безпеки”

Спеціальність 101 «Екологія», спеціалізація «Екологічна безпека»
Рівень вищої освіти - магістр

Затверджено
на засіданні кафедри
екології та охорони докілля
Протокол №10 від 10.05.2016
Завідувач кафедрою
_____ Сафранов Т.А.

Узгоджено
на факультеті магістерської та
аспірантської підготовки
Декан ф-ту _____ Боровська Г.О.

Одеса – 2016